

О. ХЕНРИ
ПАЛАЧИНКИ ПО
ПИМИЕНТСКИ

Превод от английски: Тодор Вълчев, 1977

chitanka.info

Когато гонехме говеда с клеймо „триъгълник — О“ в долината на Фрио, един щръкнал сух мескинов клон закачи дървеното ми стреме и кракът ми се навехна, та лежах цяла седмица в стана.

На третия ден от това принудително безделие излязах до колата с провизиите и останах да лежа там, безпомощен под словесния огън на Джъдсън Одъм, готвача на стана. Джъд бе роден да произнася монолози, но както винаги Съдбата беше сбъркала и бе му отредила професия, при която в повечето случаи той беше лишен от аудитория.

Така аз се явих като манна небесна в пустинята на неговото неволно мълчание.

Скоро в мен заговори естественото за всеки болник желание да хапна нещичко, което не се вмести в понятието „манджа“. Споходиха ме видения на майчиния долап, „по-сладки и от първата любов, извикващи дълбоки съжаления“, и аз попитах:

— Джъд, можеш ли да правиш палачинки?

Джъд остави револвера си, с който се готвеше да начука една антилопска пържола, и се надвеси, както ми се стори, заканително над мен. Впечатлението ми, че в позата му има нещо застрашително, се засили още повече, когато светлосините му очи ми отправиха студен и подозрителен поглед.

— Ей, слушай — каза той с едва сдържан яд, — сериозно ли говориш, или се мъчиш да ме будалкаш? Разказвало ли ти е някое от нашите момчета за номера с палачинките?

— Не, Джъд — отвърнах искрено аз. — Питам те най-сериозно. Готов съм да дам коня си и седлото за чиния зачервени палачинки с прясна новоорлеанска меласа. А каква е тази история с палачинките?

Щом разбра, че не си служи с намеци, Джъд омекна. Той измъкна от колата някакви тайнствени торби и тенекиени кутии и ги сложи на сянка под храста, до който се бях изтегнал. Наблюдавах го как взе да ги нарежда внимателно и да развързва многото върви.

— Това не е никаква история — каза Джъд, като продължаваше работата си, — а самата логическа истина по случая с мен, с оня червеноок хапльо от падината Мърляво муле и госпожица Уилела Лийрайт. Ако искаш, мога да ти разкажа.

Тогава аз пасях говедата на стария Бил Туми по Сан Мигел. Един ден ме хваща ужасно вдъхновение да хапна някаква консервирана кльопачка, ама такава, дете никога не е ни мучала, ни бляла, ни

грухтяла, нито е мерена с крини. Яхвам аз кончето и запрашвам към дюкяна на чичо Емсли Телфеър край Пимиентския брод на Нуесес.

Към три следобед закачих юздата на един мескитов клон и изминах пеша последните двацет крачки до бакалницата на чичо Емсли. Скочих на тезгяха и казах на чичо Емсли: по всички признаци световната реколта на плодове е застрашена от опустошение. След минутка имах пред мен торба сухар, лъжица с дълга дръжка и цял ред консерви — кайсии, ананаси, череши и бели сливи, а чичо Емсли сече ли, сече с брадвето жълтите им капаци. Почувствувах се като Адам преди скандала с ябълката, забих шпори в хълбока на тезгяха и задействувах с лъжицата. По едно време поглеждам случайно през прозореца към двора на къщата на чичо Емсли, която е до бакалницата, и какво мислиш? Едно момиче стои там — вносно момиче с всичките му такъми, кокетира с чук за крокет и наблюдава моя способ за насърчение на плодово-консервната индустрия.

Аз се смъквам от тезгяха и предавам лопатата си на чичо Емсли.

— Това е моя племенница — казва той. — Госпожица Уилела Лийрайт, дошла ни е на гости от Палестина. Искаш ли да те запозная?

„От светите места — казвам си аз и мислите ми се скупчват като овни, кога ги подгониш в кошарата. — Защо пък не? Знайно е, че е имало ангели в Палес...“

— Ама, разбира се, чичо Емсли — казвам аз гласно. — Ще бъде ужасно възроден да се запозная с госпожица Лийрайт.

Тогава чичо Емсли ме изведе навън и ни каза съответно титлите.

Аз винаги съм бил отворен пред жени. Не мога да разбера защо някои мъже, които могат на гладен корем да укротят мустанг и да се бръснат на тъмно, изведнъж се парализират и започват да се потят и да пелтечат, щом видят парче басма, увито там, дето му е мястото. Само след осем минути аз и госпожица Уилела вече гонехме топките за крокет и се сблизихме, като да бяхме втори братовчеди. Тя ме поднесе за количеството плодови консерви, което бях унищожил, ама и аз ѝ го върнах — напомних ѝ, без да ми мигне окото, как онази дама на име Ева е направила белята запад един плод в първото свободно пасбище. „Това май е било в Палестина, нали?“ — казвам аз лекичко и спокойно, като че ловя с ласото едногодишно теле.

Та по такъв начин аз спечелих нейния интимитет; и колкото повече време минаваше, толкова повече се благоразполагахме. Тя беше

дошла на Пимиентски брод зарад здравето си, което беше отлично, и зарад климата, който е с четиридесет процента по-горещ, отколкото в Палестина. Отначало наминавах да я видя веднъж в седмицата, но после направих сметка, че ако удвоя пътуванията, ще я виждам два пъти по-често.

Една седмица намерих време да мина и трети път; и точно тогава в играта се намесиха палачинките и червеноокият хапльо.

Метнах се аз нея вечер на тезгяха с една зарзала и две сливи в устата и питам чичо Емсли как е госпожица Уилела.

— Ами тя — казва — излезе на езда с Джексън Дрозд, овцевъда от падината Мърляво муле.

Видях, не видях, глътнах зарзаловата костилка и двете сливови. Сигурно някой е държал здраво тезгяха за юздата, когато слязох. После се изнизах и право при мескита, дето бях вързал моя шаралия.

— Излязла е на езда — шепна аз в ухото на кончето сп — с Дроздън Джек, келявото муле от падината Овцевъд. Разбираш ли ти това, хвъркато приятелче?

Шаралията ми заплака по свой си начин. Той беше каубойски кон и не обичаше много овцевъдите. Върнах се аз и питам чичо Емсли:

— Овцевъд ли каза?

— Овцевъд казах — повтори той. — Сигурно си чувал за Джексън Дрозд. Той има осем пасбища и четири хиляди глави от най-хубавите мериноски южно от Полярния кръг.

Аз излязох, седнах на земята в сянката на бакалницата и се облегнах на един кактус. Безразсъдните ми ръце взеха да сипват пясък в ботушите ми, а през това време аз водех разсъждения със себе си за този дрозд с Джексънова перушина.

През живота си не бях сторвал зло на овцевъд. Веднъж дори срещнах един на кон и си чете латинска граматика и пак с пръст не го бутнах. Овцевъдите никога не са ме дразнили, въпреки че обикновено дразнят каубоите. Защо трябва да сменям физиономията на някой хапльо, който яде на маса, носи половинки обуца и тц развива разни философии. Оставям го да си мине, все едно, че заек минава; е, може и да му кажа някоя добра дума и да подхвърля нещо за времето, но ядене-пиене с такива — не. Изобщо никога не съм мислил, че си заслужава да гоня карез на един овцевъд. И понеже все съм бил мек с

тях и съм ги оставял да дишат, ето ти сега за благодарност този излязъл на езда с госпожица Уилела Лийрайт.

Един час преди залез двамата се върнаха и спряха конете пред вратата на чичо Емсли. Овчата личност помогна на Уилела да слезе и двамата постояха, като си подхвърляха игриви и интелигентни фрази. После този пернат Джексън кацна на седлото, повдигна лицата си от главата и се понесе в тръс към овнешкото си ранчо. По това време аз вече бях изтърсил пясъка от ботушите и се отлепих от кактуса. Оня беше изминал едва половин миля от Пимиента, когато аз се изравних с него на кончето си.

Аз нарекох този хапльо червеноок, обаче това не отговаря на истината. Зрителните му приспособления бяха съвсем сиви, но имаше червени мигли и рижа коса, та затова бях останал с такова впечатление. Овцевъд! Къде ти, най-многого да беше мишевъд — един такъв дребосък с жълта копринена кърпичка на врата и обуца с връзки на фльонга.

— Добър ден — казвам му аз. — В момента вие яздите редом с конник, когото наричат Джъдсън Смъртоносния заради точната му стрелба. Когато искам да се запозная с някого, аз винаги му се представям, преди да изтеглим револверите, защото не обичам да се ръкувам с духове.

— Виж ти! — казва той най-спокойно. — Приятно ми е да се запозная с вас, господин Джъдсън. Аз съм Джексън Дрозд от ранчото в Мърляво муле.

Точно в този миг едното ми око забеляза яребица, която тичаше по склона с голям паяк в човката, а другото — ястреб, кацнал на един сух бряст. Извадих патлака и ги свалих едно след друго, да не си мисли, че го лъжа.

— Две от три — казвам. — Установил съм, че птиците привличат като магнит куршумите ми.

— Чиста стрелба — казва овцевъдът, без да трепне. — Но не ви ли се е случвало да пропуснете при третия изстрел? Хубав дъждец падна миналата седмица, господин Джъдсън, сега тревата ще избуи.

— Пиленце — казвам аз и се приближавам плътно до неговия кон, — главозамаяните ви родители са ви денонсирали името Джексън, но вие решително сте се изродили в чуруликащо пиленце. Хайде да оставим тези анализи за дъждеца и природните стихии и да поговорим

за нещо, което е извън речника на папагалите. Не е полезен този ваш навик да се разхождате с млади госпожици около Пимиента. Познавам някои птици — казвам, — които са отивали в жаравата и за по-дребно нещо. Госпожица Уилела — казвам — не се нуждае от гнездо от овча вълна, свито от птиче, което спада към Джексъновия клон на орнитологията. И така ще прекратите ли тези номера, или искате да налетите в галоп на добавката към моето име, която е сложна дума, но крие в себе си нещо съвсем просто — погребално шествие?

Джексън Дрозд се произчерви, а после се засмя.

— Но, господин Джъдсън — казва той, — вие се заблуждавате. Аз вече няколко пъти посещавам госпожица Лийрайт, но не за това, което вие си мислите. Моята цел е чисто гастрономическа.

Аз веднага се хванах за револвера.

— Всеки който — викам му, — който се осмели по непочтен...

— Почакайте да ви обясня — казва Дрозд. — За какво ми е на мен жена? Ако видите само ранчото ми! Аз сам си готвя и сам се кърпя. Яденето — това е единственото удоволствие, което извличам от овцевъдството. Господин Джъдсън, опитвали ли сте някога палачинките, които госпожица Лийрайт прави?

— Аз ли? Не — казвам. — Не съм и подозирал, че тя се занимава с кулинарни манипулации.

— Това не са палачинки, а златни слънца — казва той, — зачервени на божествения огън на Епикур. Готов съм да дам две години от живота си, за да имам рецептата за тези палачинки. Затова се навъртам около госпожица Лийрайт — казва Джексън Дрозд, — но тя не ми я дава. Това е стара рецепта, известна в рода им от седемдесет години. Предават я от поколение на поколение, но на външни хора не я казват. Ако успея да измъкна рецептата, че да си правя такива палачинки на ранчото, ще бъда най-щастливият човек — казва Дрозд.

— Сигурен ли сте — питам го, — че не се стремите към ръката, която забърква тези палачинки?

— Абсолютно — казва Джексън. — Госпожица Лийрайт е страшно очарователно момиче, но мога да ви уверя, че моите намерения не отиват по-далеч от гастро... — Тук той видя, че ръката ми се плъзна към кобура и промени израза — ... от желанието да получа препис от тази рецепта — довърши той.

— Вие не сте толкова лошо човече — мъча се да бъда по-учтив аз. — Бях решил да направя овцете ви сираци, но този път ще ви оставя да отлетите. Само помнете: дръжте здраво за палачинките, обаче гледайте да не сбъркате сладкото с чувствата, че иначе на ранчото ви ще има пеене, а вие няма да го чувате.

— За да се убедите, че ви говоря истината — казва овцевъдът, — ще ви помоля да ми помогнете. Вие сте по-близък приятел с госпожица Лийрайт и може би тя ще направи за вас това, което отказва на мен. Ако ми вземете тази рецепта, давам ви дума, че вече няма да стъпя у тях.

— Виж, това е честно — казвам аз и стискам ръката на Джексън Дрозд. — Ще я взема, стига да мога, и с удоволствие ще ви услужа.

Той свърна към обраслата с кактуси равнина по посока на Мърляво муле, а пък аз взех курс на северозапад към ранчото на стария Бил Туми.

Само след пет дни пак ми се случи път към Пимиента. Аз и госпожица Уилела прекарахме много приятна вечер у чичо Емсли. Тя изпя няколко парчета и доста изтормози пианото с цитати от опери. Аз имитирах гърмяща змия, обясних ѝ новия начин за дране на крави, измислен от Снейки Макфий, и ѝ разказах за едно мое пътуване до Сейнт Луис. Нашето взаимно разположение растеше все повече и повече. По едно време ми идва на ум, че ако мога да накарам Джексън Дрозд да прелети другаде, работата ми е опечена. И тогава се сетих за обещанието и реших да измъкна рецептата от госпожица Уилела и да му я дам. И след това, мисля си, ако още веднъж пипна тук дроздчето от Мърляво муле, ще му извия шията.

Към десет часа пускам една ласкателна усмивка и казвам на госпожица Уилела:

— Знаете ли, ако има нещо, което да обичам повече от гледката на червен бик сред зелена поляна, това е вкусът на хубава, топла палачинка със захарна меласа.

Госпожица Уилела подскочи леко на столчето си пред пианото и ме погледна особено.

— Да — казва, — това наистина е вкусно нещо. Та как се наричаше улицата в Сейнт Луис, гдето сте си загубили шапката?

— Улица Палачинка — казвам аз и ѝ смигам, за да ѝ покажа, че знам нещичко за фамилната рецепта и че не може така лесно да ме

отклони от темата. — Хайде, госпожице Уилела — казвам аз, — нека чуем как ги правите. В главата ми все палачинки се въртят — като колела на каруца. Е, започвайте... две чаши брашно, осем дузини яйца и така нататък. Какво пише в каталога на съставките?

— Извинете за момент, моля — казва госпожица Уилела, поглежда ме с крайчеца на окото и се смъква от стола. Побягва тя към другата стая и веднага оттам излиза чичо Емсли по риза и носи кана вода. Той се обръща да вземе чаша от масата и аз виждам в задния му джоб патлак.

„Бре, бре! — мисля си аз. — Тази фамилия, види се, толкова държи на готварските си рецепти, че е готова с огнестрелно оръжие да ги защитава. А знам семейства, които не биха използвали такова средство дори при родова вражда.“

— Изпий това — казва чичо Емсли и ми подава чашата с вода. — Днеска си яздил повечко, Джъд, и слънцето те е понапекло. Опитай се да мислиш за нещо друго.

— Ти знаеш ли да правиш палачинки, чичо Емсли? — питам го аз.

— Не съм чак толкова осведомен за тяхната анатомия — каза чичо Емсли, — но мисля, че се взема сито, гипс, малко тесто, сода и царевично брашно и всичко това се разбърква, както се полага, с яйца и мътеница. Какво, старият Бил ще кара ли тази пролет говеда в Канзъс?

Това беше цялата палачинкова спецификация, която успях да получа тази вечер. Вече не ми беше чудно, че на Джексън Дрозд му е дошло нанагорно. Нямах как, оставих тази тема и се поразговорих с чичо Емсли за рогатите и за циклоните. После влезе госпожица Уилела да каже лека нощ и аз запраших към ранчото.

След седмица срещнах Джексън Дрозд — той идваше от Пимиента, а аз отивах натам — и спряхме да разменим някоя и друга празна дума.

— Успяхте ли да вземете списъка на детайлите за вашите палачинки? — питам го аз.

— Не — казва Джексън. — И, както изглежда, нищо няма да стане. А вие опитахте ли?

— Опитах — казвам, — ама все едно да се мъчиш да примамиш лалугер от дупката му с орехова черупка. Щом я стискат така, тази

рецепта сигурно е някакъв талисман.

— Аз съм почти готов да се откажа от тая работа — казва Джексън с такова отчаяние, че ми стана жал за него. — Но много ми се ще да се науча как се правят тия палачинки, та да си похапвам на моето самотно ранчо — казва. — Нощем не мога да мигна, все за тях мисля.

— Не се отказвайте — викам му. — И аз няма да се отказвам. Един от нас все ще успее да метне точно ласото. Хайде довиждане, Джекси.

Както виждаш, по това време нашите отношения бяха вече от мирни по-мирни. Щом се уверих, че няма никакви намерения за госпожица Уилела, аз с много по-голямо търпение съзерцавах този риж хапльо. И за да задоволя амбициите на неговия апетит, продължавах да се опитвам да измъкна рецептата от госпожица Уилела. Но колчем заговорех за палачинки, в очите ѝ се появяваше мъгла някаква и безпокойство и тя се мъчеше да промени разговора. А не успееше ли, тичаше в другата стая и довеждаше чичо Емсли с каната вода и патлака в задния джоб.

Един ден долетях в галоп пред бакалницата с голям букет сини върбинки, набрани от стадото диви цветя в лъката Отровено куче. Чичо Емсли поглежда букета с едно око и казва:

— Ти не знаеш ли новината?

— Да няма поскъпване на добитъка? — питам аз.

— Уилела и Джексън Дрозд са се венчали вчера в Палестина — казва той. — Тая сутрин получих писмо.

Аз изпуснах цветята в сандъка от сухари и изчаках, докато вестта се провря в ушите ми, плъзна се към левия джоб на ризата ми и накрая ме удари в петите.

— Можеш ли да повториш още веднъж това, чичо Емсли? — казвам аз. — Може би слухът ми се е повредил и ти просто каза, че първокачествените телета вървят по четири и осемдесет на глава или нещо от тоя род.

— Венчали са се вчера — казва чичо Емсли — и са заминали на сватбено пътешествие в Уоко и Ниагарския водопад. Та ти как не си забелязал, че натам отива работата? От деня, в който Джексън Дрозд излезе на езда с Уилела, той я задиряше непрекъснато.

— Тогава — казвам аз, ама почти викам, — за какъв дявол бяха тогава тези истории с палачинките? Ти това ми кажи.

Щом споменах палачинки, чичо Емсли подскочи и се дръпна назад.

— Някой ми играеше някакъв номер с тия палачинки — казвам аз, — ама няма да оставя тази работа. Ти сигурно знаеш. Казвай — викам му — или ей сега ще те направя на тесто.

И като се метнах през тезгяха, та по него. Чичо Емсли посегна към патлака си, но той беше в чекмеджето, та не успя. Аз го пипнах за ризата и го натиках в ъгъла.

— Кажи за палачинките — викам му — или ей сега ще те направя на палачинка. Правила ли е госпожица Уилела палачинки?

— Никога в живота си не е правила и аз не съм виждал никакви палачинки — казва убедително чичо Емсли. — Хайде, успокой се, Джъд, успокой се. Ти се нервира и раната на главата ти затъмнява разсъдъка. Помъчи се да не мислиш за палачинки.

— Чичо Емсли — казвам аз, — нямам никаква рана на главата, но, изглежда, съм изгубил окончателно естествените си мислителни способности. Джексън Дрозд ми казваше, че идвал у вас, за да разбере каква е системата на госпожица Уилела за правене на палачинки и дори ме помоли да му помогна да се снабди с рецептата. Аз се наех да му помогна и виждаш какви са резултатите. Излиза, че този червеноок хапльо ме е пратил да паса трева, така ли?

— Пусни ми ризата — казва чичо Емсли — и ще ти обясня. Да, изглежда, че Джексън Дрозд ти изигра номер и офейка. На другия ден след като беше на езда с Уилела, той пак дойде у нас и ни каза да внимаваме, когато започнеш да говориш за палачинки. Каза, че веднъж във вашия стан, когато правели палачинки, едно от момчетата те треснало с тигана по главата. Джексън — обясни, че оттогава, щом се нервираш или развълнуваш, раната започвала да те боли и те хващало нещо като лудост и си започвал да бълнуваш за палачинки. Той ни каза, че било достатъчно само да те отклоним от тази тема и тогава вече не си бил опасен. Затова ние с Уилела правехме всичко възможно да те успокояваме. Мм, да — казва чичо Емсли, — такива овцевъди като този Джексън Дрозд рядко се срещат.

Докато разказваше тази история, Джъд бавно, но умело смесваше известни части от съдържанието на торбите и кутиите. В края на разказа той сложи пред мен готовия продукт — две топли-топли зачервени палачинки в алуминиева чиния. От някакво тайно хранилище измъкна и бучка масло и бутилка златист сироп.

— Отдавна ли се случиха тези преживелици? — попитах го аз.

— Преди три години — отговори Джъд. — Сега двамата живеят в ранчото в падината Мърляво муле. Но оттогава не съм виждал нито него, нито нея. Казват, че докато е мътил главата ми с тия палачинки, Джексън Дрозд е обзавеждал ранчото си с люлеещи се столове и завеси за прозорците. Е, преживях го, и то бързо. Но момчетата и до ден-днешен ми се смеят.

— А тези палачинки по прословутата рецепта ли ги правиш? — попитах го аз.

— Не ти ли казах, че нямаше никаква рецепта — отвърна Джъд. — Момчетата все за палачинките говореха и накрая и самите те се побъркаха на тема палачинки. Тогава аз изрязах рецепта от един вестник. Как ти харесват?

— Великолепни са — отвърнах аз. — Ти няма ли да хапнеш, Джъд?

Сигурен съм, че чух въздишка.

— Аз ли? — каза Джъд. — Аз палачинки не ям.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.